

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-4-1 (Ortak Girişim)
Karar Sayısı : 19-06/60-24
Karar Tarihi : 07.02.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN, Mehmet AYAN, Ahmet ALGAN Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Şükran KODALAK

B.RAPORTÖRLER: Fatma ATAÇ, Nezir Furkan KIRAN, Sebahat Gözde SAVAŞ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN :- Stena Rederi AB
Temsilcisi: Dr. Av. Meltem KÜÇÜKAYHAN AŞCIOĞLU
Bomonti Hilton Oteli, Holding Girişi, Kat 1, Silahşör Caddesi,
No:42 Bomonti Şişli/İstanbul

(1) **D. DOSYA KONUSU:** Stena Rederi AB ve Glovis Europe GmbH tarafından tam işlevsel bir ortak girişim kurulması işlemine izin verilmesi talebi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 08.01.2019 tarih ve 141 sayılı ile giren ve eksiklikleri en son 31.01.2019 tarihinde tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 31.01.2019 tarih ve 2019-4-1/Ö sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, söz konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME ve DEĞERLENDİRME

(4) İlgili başvuruda; Stena Rederi AB (STENA REDERI) ve Glovis Europe GmbH (GLOVIS EUROPE) tarafından tam işlevsel bir ortak girişim (Ortak Girişim) kurulması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmiştir.

(5) Bildirim Formunda başvuru konusu işlemin, STENA REDERI ile GLOVIS EUROPE arasında 11.12.2018 tarihinde imzalanan Ortak Girişim Sözleşmesi'ne dayandığı belirtilmiştir. Ortak Girişim'in, Polonya, İngiltere, Almanya, İskandinavya bölgelerini kapsayan Kuzey Avrupa dahilinde, inşaat faaliyetlerinde kullanılan ağır iş makineleri, otobüsler ve elektrikli lokomotifler de dahil olmak üzere, yeni üretim otomobil, kamyon ve diğer taşıtların PCTC (*Pure Car Truck Carriers*) gemileri vasıtasıyla deniz yolu ile kısa mesafeli taşınması hizmetleri sunması planlanmaktadır. Bildirim Formunda yer alan bilgilere göre Ortak Girişim'in ilerleyen dönemlerde, aynı faaliyetleri potansiyel olarak, Orta Avrupa'yı Türkiye ile Adriyatik Denizi üzerinden Akdeniz'e bağlayan bölge içinde sunması söz konusu olabilecektir. Ortak Girişim, deniz yolu ile kısa mesafeli taşıma faaliyetinin yanında işlem taraflarına yönelik aracılık faaliyetinde de bulunacaktır. Bu hizmet STENA'ya yönelik olarak STENA'nın Avrupa'daki mevcut Ro-Ro (*Roll on-Roll off*) feribot güzergahında orijinal ekipman üreticilerinin fabrika ürünlerinin taşınması faaliyetlerine ilişkin yürütülecek aracılık hizmeti ve GLOVIS'e yönelik Avrupa limanlarından taşıtların açık deniz rotaları üzerinden denizaşırı rotalara taşınmasına ilişkin aracılık faaliyetlerinden ibarettir. Söz konusu faaliyetlerin komisyon

karşılığı yapılacağı ve her türlü riskin taşıyıcılar olarak STENA ve GLOVIS üzerinde olacağı belirtilmiştir.

- (6) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir. Bu tür işlemlerde, işlem taraflarının her biri devralan olarak kabul edilir."* hükmüne yer verilmiştir. Anılan hüküm çerçevesinde, ortak girişimler bakımından aranan koşullar; kurulan ortak girişim şirketinin, kurucu teşebbüsler tarafından ortak kontrol altında tutulması ve kurulan şirketin, bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsellik) niteliği taşımasıdır.
- (7) Taraflar arasında imzalanan Ortak Girişim Sözleşmesi'nde, Ortak Girişim'in STENA REDERI ve GLOVIS EUROPE'un (.....) hisse sahipliği altında kurulacağı öngörülmüştür. Ortak Girişim üzerinde eşit sayıda oy hakkına sahip olacak taraflar, yönetim kurulu nezdinde ve yönetim kurulunun teşebbüsün günlük işlerinin yönetilmesi için atayacağı icracı müdürler nezdinde eşit sayıda üye ile temsil edileceklerdir. Ek olarak işlem taraflarından herhangi birine Ortak Girişim'in stratejik kararlarına yönelik özel bir veto yetkisi tanınmadığı görülmüştür. Teşebbüsün bütçesinin ve iş planının onaylanmasının yönetim kurulunun oybirliğiyle karar almasıyla mümkün olduğu anlaşılmıştır. Bu çerçevede, kurulacak Ortak Girişim'in, işlem taraflarının ortak kontrolünde olacağı anlaşılmıştır.
- (8) Bir ortak girişimin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir yoğunlaşma olarak kabul edilmesi için aranan kriterlerden bir diğeri de, kurulacak işletmenin bağımsız bir iktisadi varlık niteliği taşımasıdır. Söz konusu kriter ile, kurulacak olan ortak girişimin kurucularından bağımsız olarak ilgili pazarda faaliyetlerini kalıcı olarak sürdürebilen ayrı bir teşebbüs olarak tanımlanıp tanımlanamayacağını tespit etmek amaçlanmaktadır. Bildirim Formunda yer alan bilgiler çerçevesinde, süresiz olarak kurulacak Ortak Girişim'in kendi yönetim organizasyonuna, mali kaynaklarına, personeline ve satış/müşteri ilişkileri operasyonlarına sahip olacağı tespit edilmiştir.
- (9) Kendi PCTC gemilerine sahip olacak ve kuruluş aşamasından sonra kendi finansmanını kendi ticari faaliyetleriyle sağlayacak olan Ortak Girişim, faaliyetlerine 2019 yılında Gdansk (Polonya), Immingham (İngiltere), Tilbury (İngiltere), Bremerhaven (Almanya), Cuxhaven (Almanya), Drammen (Norveç), Walhamn (İngiltere), Halmstad (İsveç), Södertälje (İsveç), Gdansk (Polonya) güzergahında kendi PCTC gemisiyle (toplam 2.000-3.000 CEU kapasiteli) başlayacaktır.
- (10) Ortak Girişim başlangıç aşamasında GLOVIS'in mevcut müşterisi olan Hyundai/Kia'nın arabalarının taşınması işlemini gerçekleştirecektir. Ortak Girişim kuruluşunun ilk aşamalarında kısa mesafeli deniz taşımacılığı faaliyetinden elde edeceği gelirin %50'sinden fazlasını GLOVIS'in müşterisine sunulacak hizmetten sağlayacak olsa da, bu yalnızca kuruluş aşamasında gerçekleşecek ve zamanla bu oran düşecektir. 2020 yılı itibarıyla Ortak Girişim'in diğer müşteriler için sunduğu taşıma hizmetlerinin toplam hacminin Hyundai/Kia için yapacağı taşıma hacmini aşması öngörülmektedir. Bu bilgiler ışığında, işlem sonrasında kurulacak olan Ortak Girişim'in bağımsız olarak faaliyet göstermek için yeterli kaynağa sahip olduğu ve operasyonel olarak bağımsız hareket edebilme kabiliyetinin bulunduğu; bu doğrultuda bağımsız bir iktisadi varlık niteliği taşıyacağı anlaşılmıştır.
- (11) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, işleme konu Ortak Girişim'in ana teşebbüslerin ortak kontrolünde tam işlevsel bir nitelik taşıdığı dolayısıyla bildirim

konu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemi olduğu değerlendirilmektedir.

- (12) Tarafra ilişkin cirolar incelendiğinde 2010/4 Sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki eşiklerin aşılması olduğu bu sebeple bahse konu işlemin izne tabi bir işlem olduğu kanaatine ulaşılmıştır.
- (13) Ana teşebbüslerden STENA REDERI tamamı Olsson Ailesi'ne ait olan ve Dan Sten Olsson'un tek kontrolü altında bulunan Stena Sphere'nin (STENA) ana şirketlerinden olan Stena AB'nin %100 iştirakidir. STENA REDERI, Stena AB'nin deniz yolu ile taşımacılık faaliyetlerini yürütmektedir. Stena AB, Stena Sessan AB ve Stena Metall AB olmak üzere üç ana şirketler grubundan oluşan STENA, iştirakleri aracılığıyla küresel çapta çeşitli sektörlerde faaliyette bulunmaktadır. Ro-Ro ve Ro-Pax (*Ro-Ro-Passenger*) feribotları ile yük ve yolcu taşımacılığı, deniz sondajı, tanker taşımacılığı, denizcilik ile ilgili teknik danışmanlık ve tedarik hizmetleri, finansal yönetim, gayrimenkul, gemicilik, kıyı kazma, tanker taşımacılığı, endüstriyel otomasyon, ilaç, geri dönüşüm malzemelerinden alüminyum üretimi, çelik ürünleri üretimi ve ticareti, demir ve demir olmayan metaller ve petrol ticareti faaliyetleri arasında yer almaktadır.
- (14) Diğer ana teşebbüs GLOVIS EUROPE Güney Kore merkezli entegre bir global lojistik ve dağıtım şirkettir. Hyundai Glovis CO., LTD'nin (GLOVIS) %100 iştirakidir. GLOVIS EUROPE, yeni üretim taşıtlar ve parçalar için lojistik hizmetleri sağlamakta ve GLOVIS'in global çapta açık deniz taşımacılığı faaliyetlerini yürütmektedir. Açık deniz taşımacılığı faaliyetleri kapsamında, Uzak Doğu'dan Avrupa'ya uzanan açık deniz yolunun bir parçası olarak, belirli aralıklarla, Türk Hyundai-Kia fabrikasında üretilen taşıtlar ve Ford marka taşıtların İngiltere ve Almanya'ya (Immingham, Bremerhaven limanları) açık deniz PCTC gemileri (6.000 CEU (*car equivalent units*) kapasiteli) ile taşınmasını gerçekleştirmektedir. GLOVIS, küresel çapta derin deniz taşımacılığı da dahil olmak üzere, bitmiş araç lojistiğinin tüm gereksinimlerine yönelik kapsamlı hizmetlerin sunulduğu denizaşırı orijinal sıfır araç taşımacılığı ve nakliye olmak üzere, lojistik ve denizcilik ile ilgili ana faaliyetlerle uğraşmaktadır. GLOVIS, taşımacılık ve lojistik hizmetleri için yaklaşık 60 PCC (*pure car carrier*) ve PCTC gemisini işletmektedir. Taşımacılık faaliyetlerinin yanı sıra GLOVIS, lojistik hizmetleri kapsamında depolama, yükleme, boşaltma, lojistik ekipmanı kiralama ve paketleme hizmetleri ile otomotiv parçaları ve modüllerinin toplanması ve uluslararası dağıtımını, çelik, demir ve demir olmayan metallerin uluslararası ticareti gibi alanlarda faaliyet göstermektedir.
- (15) Bu anlamda öncelikle işlem taraflarının faaliyetleri arasında küresel çapta ve Türkiye sınırlarında bir örtüşme olup olmadığı incelenmiştir. Taraflarca sağlanan bilgilerde STENA ve GLOVIS'in faaliyetlerinin küresel çapta, tanker taşımacılığı ve çelik, demir ve demir olmayan metallerin uluslararası ticareti pazarlarında örtüştüğü görülmektedir. Anılan pazarlardan yalnızca çelik, demir ve demir olmayan metallerin uluslararası ticareti alanında tarafların Türkiye sınırları içerisinde faaliyeti bulunmaktadır. STENA bu faaliyeti Stena Metall AB adlı geri dönüşüm şirketi üzerinden yürütmektedir. Bildirim Formunda yer alan bilgilerden Stena Metall AB aracılığıyla STENA'nın ve GLOVIS'in bu pazardaki pazar paylarının sırasıyla yaklaşık %(.....) ve yaklaşık %(.....) ve tarafların toplam paylarının %(.....)'nin altında olduğu anlaşılmıştır.
- (16) Bu noktada işlem tarafı teşebbüslerin deniz taşımacılığı faaliyetleri arasında kesişme olup olmadığına ilişkin bir değerlendirme de yapılması gerekmiştir. STENA, Stena Line isimli iştiraki aracılığıyla hızlı feribotlar, yüksek hızlı feribotlar, Ro-Pax ve Ro-Ro feribotları ile Kuzey Avrupa'daki çeşitli rotalarda hizmet vermektedir. Stena Line ortak

girişimin faaliyet alanını oluşturacak olan otomobilleri veya diğer ağır vasıtalardan oluşan ağır yükleri kısa mesafede taşımak için özel olarak tasarlanmış olan PCC veya PCTC (2000-3000 CEU kapasiteli) gemileri kullanarak herhangi bir faaliyette bulunmamaktadır. GLOVIS ise, sahip olduğu 60 PCC ve PCTC (5000 ile 7000 CEU kapasite aralığında) gemisi ile karşılıklı olarak; Avrupa-Orta Doğu, Avrupa-Uzak Doğu, Avrupa-Afrika rotalarında uzun açık deniz taşımacılığı yapmaktadır.¹

- (17) Öncelikle PCTC gemileriyle diğer yüksek kapasiteli eşya taşıma gemilerinin farklılıklarına yönelik olarak Avrupa Komisyonu (Komisyon) kararında²; PCC ve PCTC gemilerinin yapısının, güzergâhlarının, tarifelerinin özellik arz ettiği, PCC ve PCTC gemilerinin ortalama 6.000 araç (CEU) kapasitesinde gemiler olduğu bununla birlikte Ro-Ro gemilerinin çoğunun açık denizde bu kapasiteye ulaşmadığı, özellikle yeni araç tiplerinin taşınması bakımından diğer gemilerin PCTC gemileriyle rekabet etmesinin mümkün olmadığı saptanmıştır. Keza araç üreticisi firmaların özellikle yeni araçların taşınması bakımından özel tasarıma sahip PCTC gemilerini tercih ettiği, Ro-Ro tipi gemilerle bu taşımanın yapılmasının mümkün olduğu fakat araçların zarar görebildiği, iki gemi türü arasında liman tercihlerinin de genellikle farklılaştığı belirtilmiştir.
- (18) Kurulun, Ulusoy Grubu'nun devralınmasına yönelik 9.11.2017 tarihli ve 17-36/595-259 sayılı kararı ile U.N Ro-Ro İşletmeleri A.Ş.'nin devralınmasına yönelik 31.02.2018 tarihli ve 18-17/302-151 sayılı kararında Avrupa'da PCC ve PCTC gemileriyle kısa mesafe deniz taşımacılığı yapan teşebbüslere yer verilmemiş, bu anlamda her ne kadar açık bir değerlendirmede bulunulmamış olsa da PCC ve PCTC gemilerinin Ro-Ro gemilerine ikame olmadığı varsayımıyla dosya karara bağlanmıştır.
- (19) Bu kapsamda bir diğer husus ise kısa mesafeli deniz taşımacılığı ile uzun mesafeli deniz taşımacılığı faaliyetlerinin birbirlerine ikame olup olmadığıdır. Her ne kadar Bildirim Formunda Komisyonun konteyner gemileri için kısa mesafeli deniz taşımacılığı ve açık deniz taşımacılığını ayrı pazarlar olarak tanımladığı kararına³ atıf yapılmış olsa da, Kurulun 04.05.2017 tarihli ve 17-15/210-89 sayılı kararında kısa mesafe düzenli konteyner hat taşımacılığı adına ayrı bir pazar tanımlanmasından kaçıldığı görülmüştür. Zira Komisyonun 29.06.2015 tarihli ve M.7523 sayılı *CMA CGM/ OPDR* kararında açık deniz taşımacılığının kısa mesafeli deniz taşımacılığı üzerinde rekabetçi baskı oluşturacağı saptanmasında bulunmuştur.
- (20) Bu çerçevede STENA'nın ve GLOVIS'in deniz taşımacılığı faaliyetleri arasında yatay olarak örtüşme olmadığı kanısı oluşmuştur. GLOVIS'in Türkiye'de yer alan Hyundai-Kia fabrikasında üretilmiş yeni taşıtlar ve Ford marka araçların İngiltere ve Almanya'ya taşınmasını açık deniz taşımacılığı kapsamında gerçekleştirdiği belirtilen taşıma faaliyetinin kısa mesafeli deniz taşımacılığına alternatif olduğu kabul edilse dahi, STENA'nın faaliyetlerinin Kuzey Avrupa ile sınırlı olduğu dikkate alındığında Türkiye'de herhangi bir rekabetçi endişe doğmayacaktır.

¹ GLOVIS açık deniz PCTC gemileri ile açık deniz taşımacılığı kapsamında Türkiye'de yer alan Hyundai-Kia fabrikasında üretilmiş yeni taşıtlar ve Ford marka araçların İngiltere ve Almanya'ya taşınmasını gerçekleştirmektedir. Bildirim Formunda yer alan bilgilere göre söz konusu taşıma faaliyeti arizi ve düzensiz olarak gerçekleşmektedir. GLOVIS Türkiye ve Avrupa limanları arasında bunun dışında üçüncü kişilere yönelik kısa mesafeli deniz taşımacılığı faaliyetinde bulunmamaktadır.

² 29.11.2002 tarihli COMP/M.2879 -WALLENIUS LINES AB/WILHELMSSEN ASA/HYUNDAI MERCHANT MARINE kararı. Kararda açık denizde araç taşımacılığına yönelik PCTC gemileri değerlendirilmektedir.

³ 10.04.2017 tarihli M.8330 – MAERSK LINE/HSDG kararı.

- (21) Yukarıdaki bilgi ve değerlendirmeler neticesinde, bildirim konu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında herhangi bir pazarda hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi sonucunu doğurmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

H.SONUÇ

- (22) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.